

ret. Tillægsordet „radikal“ gengaves stedse med spærret Skrift og fede Typer. En Tid syntes man dog fra den Side at have forsonet sig med, at selvstændige, skatteydende Kvinder fik Valgret og Valgbarhed; men da der stilledes Krav om, at ogsaa gifte Kvinder kom med, saa blev det helt galt. „Radikal“ blev nu trykt med allerfedeste Typer.

Og dog er de gifte Kvinders Valgret og Valgbarhed netop de paatænkte nye Kommuneraads solideste konservative Ballast. Hvad er det nemlig hovedsagelig for Sager, Kommuneraadene beskæftiger sig med? I Købstæderne er det, foruden de ofte betydelige Spørgsmaal vedrørende Havnevæsen, Gas- og Vandværk, store Gadeudvidelser osv., tillige særlig et temmelig vidtløftigt Skole- og Fattigvæsen. Man kan have Ret i, at Kvinderne mangler den tekniske Indsigt, der hører med for at forstaa sig paa Havnevæsen osv. Men hvem vover at nægte, at til Gengæld kan Kvinderne have et langt sundere og skarpere Blik for Fattigpleje og Skoleundervisning end de fleste Mænd, hvis daglige Dont drager Tankerne i helt andre Retninger! I Landkommunerne drejer det aarlige Budget sig saa godt som udelukkende om Skole- og Fattigvæsenet. Vej- og Vandvæsenet dirigeres nærmest af Amtsradaenes Vej- og Vandinspektører. Sogneraadene vogte sig i Reglen for at foretage noget paa de Omraader, førend der fra Amtsraadet, der inspireres af sin Inspektør, lyder et kraftigt: „Nu gaar det ikke mere med den gamle Slendrian!“

Men, hvor gavnligt vilde det ikke være, om man i Raadene havde varmhjertede og klart skuende Kvinder, der kunde give nye Impulser angaaende Undervisningsvæsen og Fattigpleje? Gennem hele Samfundet gaar et Suk over de ulykkelige forældreløse og forsmøtte Børn. Det er mange Gange ikke saa meget Midlerne det skorter paa, som Maaden, hvorpaa de anvendes, som bidrager til, at Samfundet her synes at være raadvild. Vi siger frejdigt: Tag Kvinderne med paa Raad, giv dem lovmæssig Handlefrihed og Indflydelse, saa skal det nok vise sig, at man bedre end nu kommer over Vanskelighederne.

Endnu blot dette: I de allerfleste Landsby-skoler har man stadig kun 18 Timers Skolegang fordelt paa 3 Dage om Ugen. Tror man, at nogen oplyst og varmhjertet Kvinde, naar hun faar et Medansvar, vil i vore Dage nøjes med dette Forhold, som Biskop Monrad karakteriserede som Landsbyskolens „anden Dags Feber“? Saaledes som Veje og Stier nu er forbedrede, maa der kunne gives hvert Landsbybarn mindst fire Timers daglig Under-

visning. Hvad vilde en saadan Ordning ikke bidrage til at styrke og højne den jævne Befolknings sædelige Kraft og Oplysning? Men denne Ordning lader sig aldrig gennemføre af de privilegerede Flertal, der giver Tønen an i Sogneraadene. De holder i Reglen Haanden paa Lommen, naar man vil have dem ind paa saadanne Ting.

Dette er kun korte Antydninger. Men det er formodentlig nok til at vise ikke blot det ønskelige i, men ligefrem Nødvendigheden af, at Kvinderne faar lige Adgang med Mændene til de kommunale Raad.

r.

Retskrivning.

Vildskud?

Fru Salicath klager i sin artikel *Ensidighed* over, at man i Kvinden og samfundet kan finde vildskud på sproget som *spørte* for *spurgte* o. s. v. Da jeg i mine artikler med velberåd hu har skrevet *spurte* for *spurgte* vil jeg gerne forklare hvorfor.

I vort oldsprog — oldnordisk — hed *spørge*: *spyrja* og j hørte med til stammen. Men j bortfalder, når der ikke følger en selvlyd efter samt forved i. Derfor bøjedes *spyrja* således:

Nutid:

spyr

spyr — r

spyr — r

spyrj — um

spyrj — id

spyrj — a

Fortid:

spur — ða o. s. v.

I vort søstersprog svensk vedblev de at bøje ordet som i oldnordisk, nemlig:

Nutid: spørjer (spør).

Fortid: sporde.

Men i dansk lod de fejlagtig i *skriftsproget* j (g) blive i fortiden, mens kun de menesker, der anstrenger sig for at tale nøjagtig efter skriftsproget udtaler g-et i fortid.

Når jeg imidlertid har tænkt på at begynde at skrive g i fortid af ordet *spørge*, skønt jeg ikke finder det rigtigt, da ligger det f. d. f. i, at *spørge* ikke er det eneste ord, hvor g-et fejlagtig er blevet stående i fortid, men at dette også er tilfældet med: *sælge*, *dølge*, *vølge* o. s. v., og f. d. a. i, at det er lige så vanskeligt at kæmpe for at rette skriftsproget tilbage til dets korrekte skikkelse, som at kæmpe for at rense talesproget, saalænge